

Paweł Mąkosa³

**RECENZJA WYDAWNICZA MONOGRAFII
WIELOAUTORSKIEJ PT. *DZIESIĘĆ SŁÓW. AKTUALNOŚĆ
NAUCZANIA JANA PAWŁA II W 30. ROCZNICĘ
IV PIELGRZYMKI DO OJCZYZNY, PRZYGOTOWANA
POD REDAKCJĄ KS. DRA RADOSŁAWA MAZURA***

Postać św. Jana Pawła II na zawsze wpisała się nie tylko w historię Kościoła powszechnego, ale w szczególny sposób w historię jego ziemskiej Ojczyzny. Często uważany jest on za najwybitniejszego Polaka w dziejach Polski. Także Ojciec św. wielokrotnie podkreślał swoje związki z Ojczyzną, czemu dał szczególny wyraz, odwiedzając Polskę aż dziewięć razy. Poza modlitwą i licznymi spotkaniami Jan Paweł II ofiarował swojej Ojczyźnie wiele ponadczasowych wskazań. Moralnym obowiązkiem kolejnych pokoleń Polaków jest ich przypominanie i aplikacja do współczesnych uwarunkowań. Na tle wszystkich wizyt Jana Pawła II w Ojczyźnie wyróżnia się pielgrzymka z 1991 r. Miała ona miejsce po obaleniu komunizmu i na początku dynamicznych przemian społecznych. Znaczące jest, że właśnie w tamtym okresie papież Polak poświęcił swoje homilie i inne przemówienia podstawie moralności, jaką bez wątplenia jest Dekalog. Stało się tak także dlatego, że wówczas odbywała się w Polsce żywa dyskusja społeczna na tematy moralne, w której papież pragnął zabrać głos.

W roku 2021 mija 30 lat od tamtej pamiętnej pielgrzymki Jana Pawła II. Ta rocznica stanowi okazję do przypomnienia i analizy jego nauczania. Szczególną wartość ma przybliżenie jego nauczania odnoszącego się do Dekalogu ze względu na dynamiczne, a nawet rewolucyjne zmiany w zakresie moralności dokonujące się we współczesnej Polsce. Z uznaniem należy zatem przyjąć monografię poświęconą tym zagadnieniom przygotowaną pod redakcją ks. dra Radosława Mazura.

Struktura monografii jest merytorycznie uzasadniona i logiczna. Co oczywiste, poświęcona jest kolejnym przykazaniom Dekalogu w świetle nauczania Jana Pawła II wygłoszonego podczas pielgrzymki do Ojczyzny w 1991 r. Refleksje te poprzedzone zostały analizami szerszego znaczenia Dekalogu w życiu społecznym i religijnym, a także w katechezie Kościoła katolickiego. Warto także zwrócić uwagę na rozdział poświęcony sytuacji społeczno-politycznej w Polsce w 1991 r., co stanowi tło pielgrzymki i nauczania Jana Pawła II.

Autorami poszczególnych rozdziałów są zazwyczaj znani w Polsce teolodzy, zwłaszcza katechetycy, co gwarantuje wysoką jakość analiz. Wartość dodaną stanowi fakt, że poszczególni autorzy wywodzą się i pracują w tych diecezjach, na terenie których Ojciec święty wygłosił swoje nauczanie w 1991 r. Bez wątplenia taka decyzja

³ Ks. prof. dr hab. Paweł Mąkosa, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Katedra Katechetyki Integralnej; ORCID: 0000-0002-4664-7024, email: makosa@kul.pl.

Redaktora skutkowało jeszcze większym zaangażowaniem autorów w analizę papieskich przemówień.

Na uwagę zasługuje fakt, że autorzy poszczególnych rozdziałów wychodzą zazwyczaj od nauczania Jana Pawła II wygłoszonego podczas pielgrzymki do Ojczyzny w 1991 r., ale na nim nie poprzestają. Analizują je również w kontekście współczesnych dokumentów Kościoła, takich jak np. *Dyrektorium o katechizacji* z 2020 r., a także w odniesieniu do współczesnej literatury przedmiotu. Bardzo cenne jest także uwzględnienie współczesnego kontekstu społeczno-religijnego i propozycje aplikacji nauczania Jana Pawła II do aktualnych uwarunkowań.

Wszystkie rozdziały zostały opracowane w sposób rzetelny, najpierw ukazując znaczenie Dekalogu w życiu społecznym, religijnym i w posłudze katechetycznej, a następnie przeprowadzając analizę wszystkich przykazań Dekalogu, łącznie z przykazaniem miłości wieńczącym i skupiającym jak w soczewce ich przesłanie. Także od strony formalnej przygotowana publikacja nie budzi zastrzeżeń. Warto podkreślić obszerną bibliografię zamieszczoną na końcu każdego opracowania, która pozwala na dalsze poszerzenie analiz. Ważne są także streszczenia i słowa kluczowe przygotowane w języku angielskim, co daje szansę na umiędzynarodowienie rezultatów przeprowadzonych badań.

Reasumując, przygotowana pod redakcją ks. dra Radosława Mazura monografia wieloautorska, zatytułowana *Dziesięć słów. Aktualność nauczania Jana Pawła II w 30. rocznicę IV Pielgrzymki do Ojczyzny*, bez wątpienia stanowi dzieło potrzebne, naukowo dojrzałe, merytorycznie pogłębione i formalnie poprawne.

Edwin Klessa

XXXVIII TYDZIEŃ KULTURY CHRZEŚCIJAŃSKIEJ W TRZCIANCE

XXXVIII Tydzień Kultury Chrześcijańskiej rozpoczął się 3 września 2021 r. w Muzeum Ziemi Nadnoteckiej im. Wiktora Stachowiaka w Trzciance. W tym dniu odbył się wernisaż wystawy *Trzcianecy ewangelicy*, czynnej do 20 listopada 2021 r. Zwiedzający mogli na niej oglądać eksponaty świadczące o religijności znacznej części niemieckich mieszkańców Trzcianki sprzed 1945 r. Ukazane także były wykopane przed rozpoczęciem inwestycji budowy Centrum Integracji Społecznej (CIS) fragmenty gotyckiego kościoła zburzonego przez ówczesną władzę w 1965 r. pomimo sprzeciwu parafii, która chciała zagospodarować tę świątynię. Prezentowano tam wykopane płytki ceramiczne, pozostałości ogrodzenia, czterostronnego zabytkowego zegara z wieży kościoła, stare monety itp.

W program TKCh włączona została uroczystość odpustowa ku czci Matki Bożej Saletyńskiej z okazji 175. rocznicy objawienia w La Salette. Mszy św. 26 września